

Nordsjællands
Landboforening

Industrivænget 22
3400 Hillerød

Telefon 48 22 52 00

Telefax 48 22 52 01

E-mail: nola@nola.dk

www.nola.dk

Furesø Kommune,
Center for By og Miljø
bme@furesoe.dk

Hillerød, 2. november 2021

Bemærkninger til forslag til kommuneplan Furesø 2021

Som erhvervs- og interesseorganisation for landboere og landbrugere i Hovedstadsregionen har Nordsjællands Landboforening følgende bemærkninger til forslag til kommuneplan 2021. Bemærkningerne er opdelt i generelle bemærkninger samt specifikke bemærkninger til udvalgte temaer.

Generelle bemærkninger

Som erhvervs og interesseorganisation glæder det os, at byrådet ønsker at sikre den bæredygtige udvikling af Furesø kommune, som det angives i de bagvedliggende strategier og 2030 Mål, som kommuneplan 2021 tager afsæt i. Vi har bemærket, at dette skal ske i samarbejde med borgere og erhvervsliv (Furesø Kommunes 2030-mål) og ser til frem til samarbejdet.

For såvel erhvervsliv og lodsejere som borgere i almindelighed er det vigtigt, at byrådet **tænker i helheder og langsigtet planlægning**, da alt andet skaber usikkerhed for fremtidig planlægning, investering og udvikling. Nordsjællands Landboforening bakker derfor op om samtænkte strategier og planer på tværs af temaerne, da det giver det bedste fundament for reel bæredygtig udvikling.

Uanset, om landbruget foregår i heltids- eller deltidsbedrifter, om der er tale om landbrugsrelaterede aktiviteter, såsom mindre eller større hestepensioner/rideanlæg, om det drejer sig om traditionel produktion af korn, om naturpleje eller pleje på flyvestationen, om frugt- og bærproduktion, så er fælles for landbrugserhvervet:

- En afhængighed af de pågældende arealer
- Arealernes tilgængelighed
- Deres dyrkbarhed/anvendelighed
- Samt lønsomhed i dyrkningen

I det fremlagte materiale savner vi en tydelig **tilkendegivelse** af, at byrådet vil arbejde for et godt samspil ml. arealinteresserne i det åbne land, således at **lokalplaner, udpegninger og fredningsbestemmelser ikke spænder ben for de bæredygtige løsninger** som f.eks. solceller, vindmøller og en bæredygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. Landbrugs- og fødevarerproduktion i Danmark står ikke i modsætning til natur-, klima- og miljøhensyn, men bæredygtig og lønsom fødevarerproduktion kan ikke opretholdes på udmagrede, tilgroede eller forsumpede arealer, som kan blive konsekvensen, hvis planerne ikke samtænkes.

Kommuneplanen bør afspejle, at Furesø kommune gennem planlægning og administration vil sikre, at landbruget og relaterede erhverv/aktiviteter har rammer for en tidssvarende udvikling med gode fremtidsperspektiver, uanset om virksomheden drives på fuldtid, deltid, traditionelt eller med en ny diversificeret produktionsgren eller servicefacilitet. **Det vil være naturligt med en mere tydelig vision for dette under f.eks. temaerne "Erhverv" samt "Landskab, kulturarv og geologi.**

Grundlaget for fremtidens bæredygtige udvikling i landområdet

Landbruget står i de kommende år over for et meget stort generationsskifte og befinder sig samtidig i et paradigmeskifte, hvor erhvervet (som alle andre erhverv) udvikles i nye retninger i relation til nutidens agenda mht. cirkulær økonomi, bæredygtighed og forsyningsikkerhed.

Innovation, nye dyrkningsformer, græs og bælgrugter til protein, afgrøder til fiber, biostriber, og stalde med insekter til føde og foder bliver også en del af fremtidens landbrug. Erhvervet og ejendommene i Furesø kommune rummer også et potentiale for udvikling og innovation med flere arbejdspladser til følge.

Skal Furesø være fremtidens bæredygtige spisekammer?

Furesø kommune kan om byrådet vil, være firstmover på et hovedstadsnært væksteventyr inden for fødevareproduktion, hvis man tør tro på erhvervet og se de langsigtede perspektiver for bæredygtig vækst.

Kommuneplanen rækker 12 år ud i fremtiden og sætter rammerne for, hvordan kommunen skal udvikles i den periode. Politisk og forvaltningsmæssigt opfordrer vi derfor kommunen til at se fremtidens landbrugserhverv og fødevareproduktion langt **mere nuanceret** (som nedenfor beskrevet) end hvad den traditionelle opfattelse og de nationale retningslinier for kommunal planlægning foreskriver.

Furesø kommune ligger i Københavns forhave og kan også blive Københavns forråds-kammer og foretrukne destination for entreprenante og ressourcestærke iværksættere, som ønsker at videreføre og udvikle fødevareproduktionen.

Lad dette være inspiration for byrådets og administrationens fremtidige planlægning.

Specifikke bemærkninger

Erhverv

Som nævnt under de generelle bemærkninger vil vi gerne opfordre byrådet til at tænke ud af "boxen" hvad angår fremtidsperspektiverne for landbruget og fødevareproduktionen i Furesø kommune. En tydelig vision for udvikling og samarbejdsflader med jordbruget savnes.

Veje, stier og trafik - Fremkommelighed

Byrådet har bl.a. en vision om: *"At vejene skal indrettes, så det er trygt, sikkert og let at færdes på en stille og bæredygtig måde."* Nordsjællands Landboforening bakker op om øget fokus på trafiksikkerheden i såvel byer som i det åbne land. Under planlægningen af de fysiske trafiksaneringer, er det vigtigt at være opmærksom på at landbrugsmaskiner kan passere.

Flere landmænd ejer/plejer arealer placeret forskellige steder i kommunen, og transporterer også korn, halm og wrapphø mv. til andre kunder. Færdslen med maskinerne foregår på såvel offentlige veje, hovedveje som mindre veje og gennem byerne. Landbrugsmaskiner er ofte brede og til tider også lange. Maskinerne kan derfor have vanskeligt/umuligt ved at passere helleanlæg eller andre trafikchikaner, som indsnævrer vejen. Det samme gør sig gældende ved smalle rundkørsler. **Adkomstforholdene skal derfor indtænkes i følgende retningslinier: 5.4., 5.5, 5.6 & 5.7**

Kørsel med landbrugsmaskiner er underlagt hastighedsbegrænsninger, som for nogle medtrafikanter opfattes som irriterende og forsinkende. Vi vil derfor gerne gøre opmærksom på, at **vigepladser** kan højne

sikkerheden på veje med meget trafik og forebygge farlige situationer med overhaling. **Vigepladser, bør derfor tilføjes i retningslinie 5.6.**

Landskab, Kulturarv og Geologi – Plads til at udvikle landbrugs og fødevareproduktionen

Jf. de generelle bemærkninger opfordrer Nordsjællands Landboforening byrådet til at have en mere tydelig vision (jf. de nationale interesser) for, hvordan byrådet vil sikre landbrugs- og fødevareproduktionens fortsatte udviklingsmuligheder, således at de gode hensigter ikke forbliver en vision men omsættes som en forpligtende kultur i forvaltning og politik.

Retningslinierne i de underliggende temalag og landskabsudpegninger bør derfor tilpasses for at **synliggøre og sikre landbrugets- og fødevareproduktionens vækst- og udviklingsforhold, herunder at bevare de sammenhængende landbrugsarealer. Ligeledes skal det synliggøres, at der er rettighed til at opføre bygninger, som er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbruget.** Som tidligere nævnt kan bæredygtig og lønsom fødevareproduktion ikke opretholdes på udmagrede, tilgroede eller forsumpede arealer.

I retningslinie 6.4 anføres: "*...Det åbne land skal friholdes for volde, faste hegn og lignende konstruktioner, bortset fra almindelige landbrugshegn uden om dyrkningsarealer.*"

Begrebet dyrkningsarealer bør slettes. Almindelige landbrugshegn benyttes også til indhegning af græs- og naturarealer og er nødvendige ved afgræsning og naturplejeafgræsning.

Bevaringsværdige bygninger i landområderne

Landboforeningen anerkender, at Furesø Kommune ønsker at fastholde og udvikle kulturarven og sikre de bevaringsværdige bygninger, som er identificeret igennem SAVE registreringen. De fleste af de bevaringsværdige driftsbygninger kan ikke længere opfylde de funktioner, som er driftsnødvendige i moderne landbrugsbedrifter. En bevaring af disse bygninger giver efter vores opfattelse god mening, hvis det er tilladt at give disse et nyt liv, nye funktioner, eksempelvis som kontorer, værksteder, boliger og lign. Uden dette nye liv står bygningerne uanvendelige og er truet af forfald.

Når kommunen registrerer hele gårdens bygningsensemble som kulturmiljøer og vil bevare gårdene i deres helhed, opstår der samtidig et ansvar over for lodsejeren om at kunne opføre driftsnødvendige bygninger på en måde og i en afstand, der gør det muligt at følge med i landbrugets generelle udvikling, hvis det måtte være landmandens ønske.

Dyrevelfærdskrav, miljø- og klimarigtig energihåndtering i driftsbygninger og stuehuse kan afstedkomme behov for ændring af eksisterende byggeri og nedrivning af utidssvarende bygninger. Vi opfordrer til, at det kommende administrationsgrundlag må have den nødvendige fleksibilitet og samtidig satse på en dialog om bevaring af bygninger.

Jordbrugsmæssig anvendelse

Som beskrevet indledningsvist, rummer landbrugsejendommene et stort potentiale for en diversificeret udvikling og benyttelse. **At Furesø kommune undlader at udpege særlig værdifulde landbrugsområder og områder til større landbrug må ikke afstedkomme, at landbrugets vækst- og udviklingspotentiale forringes.**

Natur, vand og klimatilpasning

Grønt Danmarkskort

Grundlæggende mener vi, at naturen skal udvikles fra eksisterende natur og på de arealer, hvor der er størst potentiale for det. Byrådet har udlagt **potentielle naturområder** på landbrugsarealer, som i dag er i omdrift, og hvor kommunen har særlige ønsker om, at naturindholdet skal øges. I planforslaget anføres det, at det kan ske gennem ekstensivering eller ophør af landbrugsdriften.

Vejledningen til Grønt Danmarkskort (Mst.) foreskriver: ”..at det er forventningen, at kommunen planlægger for potentiel natur på en måde, så der ikke i praksis opstår konflikter med private eller offentlige interesser, eller sker begrænsninger af muligheder for udviklingen og vækst i kommunen.”

Udpegningen af disse landbrugsarealer i omdrift er ikke fagligt begrundet i et stort naturpotentiale og **udpegningen går direkte imod Vejledningen til Grønt Danmarkskort** (som ovenfor anført) **samt kommunens egen vision om at beskytte jordbrugets interesser**. Som tidligere nævnt er det vigtigt, at der forsat er åbne arealer, som kan dyrkes rentabelt. Vores erfaring er, at de bedste projekter er dem, hvor frivillighed, samarbejde og tæt dialog er udgangspunktet.

Nordsjællands Landboforening anbefaler derfor, at enhver udpegning gennemgår en grundig faglig validering som vejledningen til Grønt Danmarkskort foreskriver, inden udpegningerne foretages samt at ethvert projekt bør indledes med en konsekvensanalyse.

Flere lodsejere iværksætter som del af driftsstrategien initiativer, som tilgodeser biodiversitet og naturudvikling. Interessen for at fortsætte initiativerne er til stede, men vi hører også, at lodsejere kan være tilbageholdende i bekymring for, at de bliver fastlåst og afskåret for udviklingsmuligheder på ejendommen.

Vi opfordrer derfor Byrådet til at sikre, at naturindsatser og udpegninger ikke medfører beskyttelses og bufferzoner, der kan forhindre udvikling på de omkringliggende arealer.

Retningslinje 7.7 - Naturområder

Furesø kommune ønsker at etablere beskyttelseszoner omkring §3 i forbindelse med byggeri og anlæg i Naturområder. Nordsjællands Landboforening tvivler på lovgrundlaget for denne formulering om etablering af beskyttelseszoner om §3 arealer i naturområder ved byggeri og mener at den står i misforhold til Vejledningens hensigt.

Konstruktiv dialog og samarbejde

I Nordsjællands Landboforening glæder vi os over samarbejdet omkring Faunastriberne og går gerne i yderlig dialog om dette. I den forbindelse vil vi gerne fremhæve at vores rådgivning nu også omfatter udvikling af urban biodiversitet. I forvejen er Agrovi stærkt profileret ved rådgivning omkring naturpleje og biodiversitet i og omkring dyrkningsfladen.

Lavbundsarealer

Jf. tidligere bemærkninger er det vigtigt at være opmærksom på at etablering af projekter og afskæring af drænen ikke må få en negativ påvirkning af afvandingen af arealerne opstrøms, således at dyrkningsværdi pga. vandmættede eller anden landbrugsmæssig anvendelse forringes. Oversvømmede arealer er ikke ubetinget en gevinst for biodiversiteten, da afgræsning, vanskeliggøres eller helt udelukkes.

Grundvandsbeskyttelse og drikkevand

Alle uden undtagelse ønsker rent drikkevand, og derfor skal vi huske og glædes over, at Danmark har noget af det reneste grundvand og drikkevand i verden, sådan skal det også være i fremtiden. Som danskere skal

vi også huske på, at der i dag og med international anerkendelse er en ekstrem høj grundvandsbeskyttelse og lovgivning samt faglig godkendelsesprocedure og kontrol af, hvilke hjælpemidler, der må anvendes i f.eks. fødevarerproduktionen.

Med henvisning til ovennævnte mener vi at det ikke er korrekt, når der i redegørelsen skrives "...mens også brug af sprøjtemidler er en fare, da hele kommunen er sårbar over for nedsivning af pesticider." Teksten bør revideres, så den er faglig retvisende

Vi finder det meget vigtigt, at politikere og forvaltningen i den fremadrettede grundvandsbeskyttelse (BNBO) arbejder for en god proces og et godt samarbejde ml. vandforsyning og lodsejere og naturligvis med udgangspunkt i en **solid faglig valideret Risikovurdering**. Med reference til Tillægsaftalen til pesticidaftalen 2019 gør vi opmærksom på, at indgåelse af frivillige aftaler også kan omfatte naturprojekter, skovrejsning, jordfordeling mm.

Samtidig mener vi, at den enkelte borger via f.eks. kampagner skal gøres mere bevidst om ansvaret for eget forbrug af midler både personligt, i husholdningen og i vedligehold af hus og have.

Fokus bør også rettes på udledning og overløb af urensset spildevand til vandmiljøet.

Klimatilpasning

Der henvises til bemærkningerne under lavbund.

Fritids- og friluftsliv

Byrådet ønsker at borgerne har gode muligheder for naturoplevelser, og at der er sikker og nem adgang til landområderne. Uforstyrret adgang kan ofte være den bedste beskyttelse af fauna og flora. Den eksisterende lovgivning giver i dag god adgang til det åbne land på markveje mv. Etablering af øvrig stiføring og adgang skal altid foregå i tæt dialog med berørte lodsejere og fulgt af tydelig skiltning omkring adfærd ved færdsel på arealerne.

Vi stiller os gerne til rådighed for uddybende bemærkninger og dialog om fremtidens landbrug i Furesø kommune.

Med venlig hilsen

Lars Jonsson

Lars Jonsson, Formand for Nordsjællands Landboforening

